

УДК 378.124:631.4 (477.54)

Роль кафедри ґрунтознавства Харківського НАУ ім. В.В. Докучаєва у розвитку ґрунтознавчої науки та освіти в Україні

В.В. Дегтярьов, Д.Г. Тихоненко, Д.В. Гавва

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, Харків, Україна,

ІНФОРМАЦІЯ	АНОТАЦІЯ
<p>Отримано 16.05.2018 Отримано після доопрацювання 16.06.2018 Затверджено до друку 06.08.2018 Доступно онлайн 01.10.2018</p> <p><i>Ключові слова:</i></p> <p><i>ґрунтознавство;</i> <i>кафедра;</i> <i>Докучаєв В.В.;</i> <i>Сибірцев М.М.;</i> <i>Глінка К.Д.;</i></p>	<p>Представлено історію кафедри ґрунтознавства Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва від моменту заснування (1894 р.) до цього часу. Засновником першої у світі кафедри ґрунтознавства був В.В.Докучаєв, а першим завідувачем – М.М. Сибірцев. З діяльністю кафедри пов'язано створення першої у світі класифікації ґрунтів, створення першого підручника з ґрунтознавства і закладання основ методології науки про ґрунт на генетично-еволюційних засадах. У статті розкрито здобутки професорсько-викладацького складу кафедри протягом майже 125-річного періоду; показано значущість напрацювань у галузі ґрунтознавства для розвитку знань як в Україні, так і в багатьох країнах світу, для яких підготовлено велику кількість спеціалістів і науковців.</p>

*E-mail: dvv4013@gmail.com

Бібліографія

1. *Вергунов В.А.* Нариси історії аграрної науки, освіти та техніки. Київ: Аграрна наука, 2008. Ч. 2. 568 с.
2. *Гринченко А.М.* Кафедра почвоєднання Харківського державного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва: історичний очерк (1894-1979 гг.). Харків, 1994. 33 с.
3. *Гринь Г.С.* З історії територіальних ґрунтових досліджень на Україні. *Агрехімія і ґрунтознавство*. Міжвідомчий тематичний збірник. 1970. №15. Київ, ННЦ ІГА. С.3-16.
4. *Ґрунтознавство* в Україні: історія та сучасність: монографія / Д.Г. Тихоненко, В.А. Вергунов, М.О. Горін, Н.М. Новосад; за ред. Д.Г. Тихоненка з передмовою. Харків: Майдан, 2016. 408 с.
5. *Дегтярьов В.В.* Факультет агрохімії і ґрунтознавства / Історія Харк. нац. аграр. ун-ту ім. В.В. Докучаєва. Харків, 2011. С. 179-183.
6. *Докучаєв В.В.* Избранные сочинения. Москва: Сельхозгиз, 1948. Т. 1. 480 с.
7. *Докучаєв В.В.* Избранные сочинения. Москва: Сельхозгиз, 1949. Т. 2. 424 с.
8. *Докучаєв В.В.* Избранные сочинения. Москва: Сельхозгиз, 1949. Т. 3. 446 с.
9. *Иванов И.В.* История отечественного почвоведения. Москва: Наука, 2003. 394.
10. *Крупенников И.А.* История почвоведения (от времени его зарождения до наших дней). Москва: Наука, 1981. 328 с.
11. *Крупенников И.А.* Николай Михайлович Сибирцев. Москва: Наука, 1979. 111 с.
12. *Лактионов Н.И.* Органическая часть почвы в агрономическом аспекте: монография. Харьк. гос. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харьков, 1998. 122 с.
13. *Мишунова Е.С.* Лесоводство и естественные науки (ботаника, география, почвоведение): монография. Москва: ГОУ ВПО МГУЛ, 2007. 592 с.
14. *Панченко П.П., Кириленко І.Г., Вергунов В.А.* Аграрна історія України: еволюція соціально-економічних відносин: навч. посіб. Вид. доп. і перероб. Київ: Аграрна наука, 2014. 536 с.
15. *Позняк С.П.* Ґрунтознавство і географія ґрунтів: підручник. У двох частинах. Ч. 1. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 270 с.
16. *Соколовский А.Н.* Сельскохозяйственное почвоведение. Москва: Гос. изд-во сельскохозяйственной литературы, 336 с.
17. *Тихоненко Д.Г.* Історія ґрунтово-картографічних досліджень в Україні / Д.Г. Тихоненко, М.О. Горін [та ін.]. *Вісник ХНАУ*. Харків, 2001. № 3. С. 3-14.
18. *Тихоненко Д.Г.* Харківська школа ґрунтознавців. *Вісник ХНАУ*. Харків, 2004. № 1. С. 3-8.
19. *Тихоненко Д.Г., Дегтярьов В.В.* До історії факультету агрохімія та ґрунтознавства Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. В кн.: Історія освіти, науки і техніки в Україні: мат-ли VII Всеукр. наук.-прак. конф. Київ, 2012. С. 183-188.
20. *Тихоненко Д.Г.* Історичний нарис кафедри ґрунтознавства Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (1894-2015 рр.). Харків: Майдан, 2015. 60 с.

UDC 378.124:631.4 (477.54)

The role of the Soil Science Department of Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchayev in the development of soil science and education in Ukraine

V.V. Degtyarev*, D.G. Tykhonenko, D.V. Gavva

Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchaev, Kharkiv, Ukraine

*E-mail: dvv4013@gmail.com

ARTICLE INFO	ABSTRACT
<p>Received 16.05.2018 Received in revised form 16.06.2018 Accepted 06.08.2018 Available online 01.10.2018</p> <p><i>Keywords:</i></p> <p><i>soil science;</i> <i>education;</i> <i>Dokuchaev V.V.;</i> <i>Sybirtsev M.M.;</i> <i>Hlinka K.D.</i></p>	<p>The history of the Soil Science Department of the Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchaev from the moment of foundation (1894) till nowadays. V.V. Dokuchaev was the founder of the Soil Science Department (the first in the world), and M.M. Sybirtsev was the first head. The activity of the department is related to the creation of the first classification of soils, the creation of the first textbook on soil science and laying the foundations of the methodology of soil science on the basis of genetic and evolution. The article reveals the achievements of the teaching staff of the department during the almost 125-year period; it is shown the significance of studies in the field of soil science for the development of knowledge both in Ukraine and in many other countries, for which a large number of specialists and scientists have been trained.</p>
<p>*E-mail: dvv4013@gmail.com</p>	

Citing: V.V. Degtyarev*, D.G. Tykhonenko, D.V. Gavva . 2018. The role of the Soil Science Department of Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchayev in the development of soil science and education in Ukraine. *Agrochemistry and Soil Science*. Collected papers. No. 87. ISSAR. Kharkiv. P. 100-106. (Ukrainian).

Bibliography

1. Vergunov V.A. 2008. Essays on the history of agrarian science, education and technology. Part 2. Kyiv: Agrarna nauka. 568 p. (Ukr.).
2. Grinchenko A.M. 1994. Department of Soil Science, Kharkiv State Agrarian University named after. V.V. Dokuchaev: a historical sketch (1894-1979). Kharkiv. 33 p. (Rus.).
3. Gryn G.S. 1970. From the history of territorial soil research in Ukraine. Kyiv. *Agrochemistry and Soil Science*. Collected papers. No. 15. Kyiv. ISSAR. P.3-16 (Ukr.).
4. Tykhonenko D.G., Vergunov V.A., Gorin M.O., Novosad N.M. 2016. Soil Science in Ukraine. Monograph. Edited by D.G. Tykhonenko with preface. Kharkiv. 408 p. (Ukr.).
5. Degtyarev V.V. 2011. Faculty of Agrochemistry and Soil Science/ In: History of Kharkiv National Agr. University named V.V. Dokuchaev. Kharkiv. P. 179-183. (Ukr.).
6. Dokuchaev V.V. 1948. Selected works. Moscow: Sel'khozgiz. Vol. 1. 480 p. (Rus.).
7. Dokuchaev V.V. 1949. Selected works. Moscow: Sel'khozgiz. Vol. 2. 424 p. (Rus.).
8. Dokuchaev V.V. 1949. Selected works. Moscow: Sel'khozgiz. Vol. 3. 446 p. (Rus.).
9. Ivanov I.V. 2003. History of national soil science. Moscow: Science. 394 p. (Rus.).
10. Krupennikov I.A. 1981. The history of soil science (from the time of its inception to our days). Moscow: Science. 328 p. (Rus.).
11. Krupennikov I.A. 1979. Nikolai Mikhailovich Sibirtsev. Moscow: Science. 111 p. (Rus.).
12. Laktionov N.I. 1998. Organic part of the soil in the agronomic aspect: monograph. Kharkiv State Agrarian University named after. V.V. Dokuchaev. Kharkiv. 122 p. (Rus.).
13. Migunova E.S. 2007. Forestry and natural sciences (botany, geography, soil science): monograph. Moscow: GOU VPO MGUL,
14. Panchenko P.P., Kyrylenko I.G., Vergunov V.A. 2014. Agrarian History of Ukraine: Evolution of Socio-Economic Relations: Teacher manual. Kyiv: Agrarian Science. 536 p. (Ukr.).
15. Pozniak S.P. 2010. Soil Science and Geography of Soils: Textbook. In two parts. P. 1. Lviv: LNU named after Ivan Franko. 270 p. (Ukr.).
16. Sokolovsky A.N. Agricultural pedology. Moscow. 1956. 336 p. (Rus.).
17. Tykhonenko D.G., Gorin M.O. 2001. History of soil-mapping research in Ukraine. *Visnyk KhNAU*. Kharkiv, 2001. No. 3. P. 3-14.
18. Tykhonenko D.G. 2004. Kharkiv School of Soil Science. *Visnyk KhNAU*. Kharkiv. No. 1. P. 3-8. (Ukr.).
19. Tykhonenko D.G., Degtyarev V.V. 2012. To history of the Faculty of Agrochemistry and Soil Science of Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchaev. In: History of Education, Science and Technology in Ukraine: Materialy VII Vseukr. nauk. conf. Kyiv/ P. 183-188. (Ukr.).
20. Tykhonenko D.G. 2015. Historical sketch of the Department of Soil Science of the Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchaev (1894-2015). Kharkiv. 60 p. (Ukr.).

УДК 378.124:631.4 (477.54)

Роль кафедри почвоєдіння Харківського НАУ ім. В.В. Докучаєва в

развитии почвенной науки и образования в Украине

В.В. Дегтярев, Д.Г. Тихоненко, Д.В. Гавва

Харьковский национальный аграрный университет им. В.В. Докучаева, Харьков, Украина

Представлена история кафедры почвоведения Харьковского национального аграрного университета им. В.В. Докучаева от момента основания (1894 г.) до настоящего времени. Основателем первой в мире кафедры почвоведения был В.В. Докучаев, а первым заведующим – Н.М.Сибирцев. С деятельностью кафедры связано создание первой в мире классификации почв, создание первого учебника по почвоведению и формирование основ методологии науки о почвах на генетико-эволюционных началах. В статье перечислены многочисленные достижения профессорско-преподавательского состава кафедры на протяжении почти 125-летнего периода; показано значение наработок в области почвоведения для развития знаний, как в Украине, так и во многих странах мира, для которых было подготовлено большое количество специалистов и научных работников.

Ключевые слова: почвоведение; кафедра; Докучаев В.В.; Сибирцев Н.М., Глинка К.Д.